

Leeví



SISÄLTÖ

3 PÄÄKIRJOITUS

Musiikkia myös seuraaville sukupolville

5 MIELIPIDE

Karjasilta ≠ Madetoja

7 ARTIKKELI

Nihilismi popkulttuurissa

10 MINÄ – LIVE IN BEDROOM

Päätoimittajan dadaistista ajatuksen-kulkua

12 KIRKKO JA JOULU

Toimittaja pohtii kirkosta eronneiden ja ateistien joulunviettoa

15 MIELIPIDE

8 teesiä pakkoruotsin puolesta

18 ERÄS SATTUMUS JA MUUTAMA AJATUS NAISEUDESTANI

Veteraanitoimittaja Deniz Kemppaisen kokemuksia naisten halventamisesta

20 REPORTAASI

IHK!! – Kauhua lissä

23 ELÄMÄNPOLKU

Lotta Närhen Illustraatio

24 ARTIKKELI

Tosielämää Tositelevisiossa

27 KONSERTTIARVOSTELU

Auringonnoususta trumpetein finaaliin

28 OSSIEN KUNINGAS

Madetojalla menestystä merkittävässä tietokilpailussa

30 KONSERTTIARVOSTELU

Bridge over troubled water

31 KUVA-ANALYYSI

Kasvoton tunne

35 LUOVAA KIRJOITUSTA

Andy-Murmelin seikkailut

Tanssivat sadepisarat

Susikoira-Roi

41 HAIKUJA

43 PALINDROMEJA

LEEVI on Madetojan musiikkilukion opiskelijoiden äidinkielen ja kirjallisuuden koulukohtaisella lehdistökurssilla (ÄI10) toimittama lehti.

PL 45

Suvantokatu 1

90015 OULUN KAUPUNKI

puh. 050 367 2236

Päätoimittaja Valtteri Moilanen

Toimittajat Vili Järvinen, Aliisa Kangas, Riina-Kaisa Autti, Lotta Närhi, Teppo Törmä, Marja Papunen, Milka Viitanen, Ilkka Pokkinen, Maria Muilu, Oona Tuominen, Markus Hopia

Kansi Aliisa Kangas

Ohjaava opettaja Kai Hissa

Monistus Seppo Penttilä

Moodle LEEVI-lehti

Musiikkia myös seuraaville sukupolville

X

Valteri Moilanen
Leevin päätoimittaja

Tästä kun kirjoitan tätä, on enää vain päivä, kun netissä ääniä kerännyt adressi Oulun musiikkiluokkia koskevia muutoksia vastaan sulkeutuu. Sitten emme voi kuin toivoa, että Oulun päättäjät toimisivat vastuullisesti. Kyseessä on siis musiikkiala-asteiden – ja muiden erikoisala-asteiden – lakkauttaminen (kaikille niille jotka ovat eläneet viimeiset puolivuotta kiven alla). Argumenttina viisaat päättäjät pitävät opetuksen ”epätasa-arvoistumista”. Kuntaliitosten takia oppilaiden kuljettaminen Oulun laidoilta musiikkiluokille tulisi liian kalliiksi, joten jos opetusta ei voi tarjota kaikille sitä ei tule tarjota kellekään.

”Palvelun kysynnän kasvua käytetään mutkan kautta perusteluna palvelun lakkauttamiselle”

Kuten Jaakko Kuusisto huomauttaa blogissaan, tilanne on kääntynyt pääläelleen. ”Palvelun kysynnän kasvua käytetään mutkan kautta perusteluna palvelun lakkauttamiselle”, Kuusisto tiivistää. Kun Ouluun kuntaliitosten myötä opetuksen piiriin tulee uusia lapsia, jotka eivät ole ennen voineet haakea musiikkiluokille, päätetään musiikkiluokkatoiminta lakkauttaa. Eikö sen pitäisi mennä juuri päinvastoin? Ymmärrän, että kuljetusten järjestäminen on vaikeaa ja kallista, mutta Oulu menettää valtavan kulttuurillisen pääoman, jos musiikki ala-asteet lakkautetaan.

Kuvitellaanpa tilanne, missä uusia kolmosluokkalaisia ei enää valita musiikkiluokille. Seuraavat neljä vuotta sujuu melko normaaliin tapaan – joskin musiikista kiinnostuneet lapset joutuvat hankkimaan opetuksensa maksullista kautta tai luopumaan ajatukselta tyystin. Kolme vuotta myöhemmin musiikki yläkoulut alkavat kärsiä. Oetaan esimerkiksi orkesteritoiminta. Se joutuu mitä luultavimmin koetukselle, kun musiikkiyläasteille pyrkii entistä enemmän oppilaita, joilla ei ole minkäänlaista aikaisempaa orkesterikoke-

musta. Rohkenen myös epäillä, että yhä vähemmän klassisia instrumentteja päätyy musiikkiluokille, jos suurin osa nuorista aloittaa musiikin harrastamisen vasta yläkoulussa.

Myös musiikin monimuotoisuus karsii. Musiikkiluokkien ero musiikin muuhun harrastamiseen piilee musiikin kokonaisvaltaisuudessa. Instrumentin opiskelu muualla, kuten konservatoriossa, ei takaa nuorelle hyvää musiikkikulttuurin tai -teorian tuntemusta.

Kaikella tällä on suuri negatiivinen vaikutus Oulun musiikilliseen osaamiseen.

Musiikki on myös se, mikä pitää nuoria Oulussa. Aivan rehellisesti sanottuna Oulu on ollut joskus houkuttelevampikin paikka asua. Nokian lähdettyä Oulun työllisyystilanne vaikuttaa uhkaavalta, eikä Oulu ole profiloitunut myöskään nuorten kaupungiksi. Onneksi Oulussa on musiikkia. Meidän musiikkiluokat ja konservatorio tehtailee tähtilaulajia vuosi toisensa jälkeen, ja Oulun yöelämässä on live-musiikkia joka lähtöön. Oulu houkuttelee vielä nuoria pohjoisen Suomen kulttuuripääkaupunkina, mutta miten musiikki ala-asteiden lakkautus tulee vaikuttamaan tähän? On vaikea sanoa vielä. Ehkä maalailen piruja seinille, mutta jos lakkaut-

tamisen seurauksena Oulun kulttuuripääoma voi huveta, riskit ovat korkeat.

Niin ja sitten ovat vielä musiikin harrastamisen vaikutukset koulumenestykseen. 1990-luvulla Berliinissä tehty tutkimus osoittaa, että koulussa tarjottu ylimääräinen musiikinopetus aikaistaa nuorten älyllistä kasvua ja vähentää esimerkiksi syrjäytymistä. Lisäksi musiikkiluokat opettavat pois epäterveen kilpailun ilmapiiristä, johon meidän koulujärjestelmämme nuoria ajaa. Musiikin harrastamista kun ei usein määritellä numeroin, vaan tekeminen on yhteistä kuten kuoro- ja orkesteritoiminnassa, jossa nuoret oppivat puhaltamaan yhteen hiileen. Tällaiselle arvomaailmalle meidät pitäisi altistaa jo mahdollisimman nuorena, mieluiten ala-asteikäisinä.

Joulukuussa päättäjät tekevät päätöksensä, tai mitä luultavimmin lykkäävät sitä. Nyt on aika pitää ääntä! Jos adressi meni ohi suun, seuraa sosiaalisessa mediassa tapahtumien kulkua. Tietoisuus on tie vaikuttamiseen.

Hyvää joulua toivottaa Valteri Moilanen, Leevin päätoimittaja



Karjasilta ≠ Madetoja

Aluksi luulin tottuvani Karjasillan tiloihin. Kahden jakson jälkeen olen menettänyt toivoni. Kahvion syvä kaipuu vihlaisee aina, kun yrittää ehtiä paikasta toiseen. Syksyn sateen ja loskan keskellä kävellessä päällekkäisyyteen voi vain kirotta kovaa kohtalooan. Parhaimmillaan joka tunnin välillä tapahtuva vastustuskyvyn koettelu rankaisee harva se päivä sairaslomalla ja seitsemän ällän ylioppilashaaveiden tuhoutumisella.

Pohdittuani ongelmaa ja mietittyäni perin pohjin, miten voisin välttyä mahdollisimman monelta vilustumiselta, kaatumiselta, ulkoilmamyrkytykseltä, rutolta

etc., päädyin muutamaan erilaiseen ratkaisuun: A) eksymiseen uuteen kouluun B) päällekkäisyyksien vähentämiseen ja C) lämpimään pukeutumiseen. Henkilökohtaisesti suosikiksi totesin kohta A:n jo ensimmäisessä jaksossa. Jos pelkkä luokkien järjestelmällinen numerointi tuotti Karjasillan rakennusmiehille ongelmia, en astmaatikkona kokisi oloani kovinkaan turvalliseksi kohta eläkkeelle jäävämmen rehtorimme luottavaisista sanoista huolimatta.

Välimatka ei silti ole se kurjin asia evakossamme. Hulinaviikkojen lähestyessä mieltä painavat tietyt muutokset tulevissa tapahtumissa. Potkijaiset, ökötyt sekä vanhojentanssien siirtyminen Karjasillan liikuntasaliin tuo varmasti erilaista tunnelmaa tuttuihin tapahtumiin. Toivon todella, että kuuluisa "Madiksen henki" korvaa nämä tietyt tilaongelmat. Osanottoni kuitenkin abeille hissien puuttumisesta penkkareista.

Kirjoittaessani huomasin, että joulukuun on enää 15 yötä. Lahjatkin pitäisi muistaa hankkia läheisille ja 1000 muutakin asiaa hoitaa. Ehkä tästäkin pyhästä selvitään niin kuin ennenkin. Allekirjoittanut toivottaa kaikkea hyvää kanssaoppijoille.

Ilkka Pokkinen



Nihilismi popkulttuurissa

Me käyttäydymme sen mukaan minkä koemme hyödylliseksi. Tänä päivänä hyödyllisintä mitä voimme tehdä on kiistää, ja täten kiistämme kaiken.

Kaikenko?

Kaiken.

Isät ja Pojat, Turgenev 1862

Yksi kirjallisuuden merkittävimpiä nihilismin manifesteja on **Turgenevin** *Isät ja Pojat* romaanin dialogi, jossa poika kertoo konservatiivi-isälleen kiistävänsä kaiken. Tästä nihilismissä on pohjimmiltaan kyse. **Nietzsche** kuvailee tätä ajatusta maailman vaikeimmaksi ajatukseksi. Hänen mukaansa nihilismistä on päästävä yli. Kaikesta päätellen emme kuitenkaan ole Nietzschen kanssa samaa mieltä. Meidän kulttuurimme ihannoi nihilismiä. Populaarikulttuuri ruokkii meissä halua kieltää kaiken. Se luo meissä halua passivoitua ja torjua kaiken meille dogmaattisesti tarjoillun.

Maailma, jossa elämme, on alati kasvavan sekasorron vallassa. Ei tarvitse kuin katsoa uutisia, jotta tuntee itsensä jälleen voimattomaksi maailmaa mullistavien kauhujen edessä. Ebolaan kuolevan lapsen kasvot huutavat apua. Mikä avuksi, kun itse voit hyvin, mutta miljoonat kärsivät maailmassa? Tietämättämme alistumme nihilismin valtaan. Se vapauttaa meidät moraalisesta vastuusta. Jos kiellämme kaiken, emme ole vastuussa mistään. Tätä populaarikulttuuri meissä hivelee. Nihilismi on pakokeino.

Arvomaailma, jota media meille tarjoaa, on täynnä ruumiillista nautintoa, epätoivoa ja vastuuttomuutta. Televisiosarjoista menestyneimmät kertovat antisankareista, jotka eivät toimi klassisten arvojen, kuten isänmaan tai uskonnon, puolesta vaan omaa etuaan ajatellen. Näiden sarjojen maailma on synkkä: kaikki ihmiset ovat pahoja. "Ihminen on kaikkein raain eläin", kuten dekkarisarjassa *True Detective* sanotaan. Keskeisenä teemana näissä sarjoissa on maailman järjettömyys ja ihmisten tarve luoda itsellensä päämäärä.

Antisankarit luopuvat moraalisisista arvoistaan saavuttaakseen omaa etuaan.

Päähenkilön teot voivat olla hyvinkin "väärää" näin länsimaalaisesta perspektiivistä. Silti katsoja huomaa hurraavansa päähenkilölle, ei siksi että hän toimisi oikein, vaan siksi, että häneen voi samaistua. Me kaikki eksymme toisinaan ja koitamme löytää elämällemme jonkin päämäärän.

Samaa vanhaako?

Olemme kuin uusi beat-sukupolvi, jota **Jack Kerouac**, **Bob Dylan** ja **William S. Burroughs** edustivat. Beat-sukupolvi oli sotien välinen sekä toisen maailmansodan jälkeinen sukupolvi, jonka maailmankuvaa ravistelivat ennennäkemätön sotien raakuus. Heidän taiteensa ei kuitenkaan kuvaa raakuutta. He kielsivät väkivallan, joka tapahtui meren tuolla puolen, ja antautuivat ruumiillisten nautintojen vietäväksi. He kiistivät myös vanhemman maailman arvokonservatismiin nauttien nopeasta elämästä, huumeista ja seksistä.

Kautta aikojen populaarikulttuuri on hivellyt meissä juuri tätä puolta. Ensin tuli beat-kulttuuri ensimmäisen maailmansodan jälkeen. He ravistelivat populaarikulttuuria aiheillaan. William S. Burroughs kirjoitti siitä, millaista on olla heroiiniaddikti homoseksuaali 30-luvun New Yorkissa. Jack Kerouac taas puhui vapaasta rakkaudesta ja irtolaisuudesta hyvinkin positiiviseen sävyyn.

Toisen maailmansodan jälkeen tuli hippiliike, joka kielsi valtion dogmatismia ja valtion sanelemat arvot. Samaa asiaa ajoi 70- ja 80-luvuilla punk-liike. 90-luvun grunge maalasi hyvinkin synkän ja nihilistisen kuvan maailmasta. Sama kaava vuosikymmenestä toiseen.

Meidän nykyinen populaarikulttuuri ei myöskään riko kaavaa. Popkulttuuri ei kuvasta vanhoillisia arvoja eikä jumalan olemassaoloa. Se kuvastaa tyhjyyttä ja epävarmuutta, johon me olemme syntyneet. Se kiistää usein kaiken. Enää ei ole olemassa arvojoukkoa, johon me kaikki voimme samaistua. Ei ole olemassa ideaalia ihmistä, jollaiseksi kaikki pyrimme.

Onko nihilismi sitten pohjimmiltaan hyvä vai huono asia? Useat epäterveet arvot,

joita meille nykykulttuuri syöttää, voidaan ajatella nihilismin aikaansaannoksiksi. Onko kuitenkin väärin, että meille näytetään rietas todellisuus ja että sillä peräti mässäillään mediassa?

Kukin tarkkailee maailmaa oman arvomaailmansa läpi. Terve järki sanoo, etteivät mediassa ylistetyt ihanteet ole terveitä ja tavoiteltavia siinä muodossa. Media ja nykykulttuuri haastavatkin meidät ajattelemaan itse. Ihmisellä on synnynnäinen moraalit, jota voi omalla harkinnalla vahvistaa. Tähän nykykulttuurin järjettömyys meitä kannustaakin.

On helppo ajatella, että nihilismi on moraalin kannalta pahasta. Se on kuitenkin myös keino ymmärtää maailmaa. Tieto-opillinen nihilismi kieltää absoluuttisen totuuden olemassaolon. Kaikki on vain päämme sisällä vai liekö sielläkään? Nihilistisen maailmankuvan mukaan myös meidän olemassaolomme on sattumaa eikä elämällämme ole tarkoitusta. Ahdistavaa eikö? On kuitenkin hyvä erottaa nihilismi pessimismistä. Pessimismiä kuvaa Olemisen sietämätön keveys, ajatus siitä, että maailman mielettömyys on sen suurin vitsaus. Se ettei millään ole tarkoitusta, ei välttämättä tarkoita, ettei maailmassa olisi hyvää ja ettei elämä olisi mielekästä. Se tarkoittaa vain, että merkitys on jokaisen luotava itse. Vaikka Nietzsche kuvaili nihilismiä "maailman vaikeimpana ajatuksena", minä tohdin olla eri mieltä.

Kun ennalta asetetut arvot ja totuudet kyseenalaistetaan, päästään lähelle aitoa kauneutta, kauneutta, jota emme ole oppineet arvostamaan, vaan kauneutta, joka on meille itseisarvo. Tämä on estetiikan puhtain muoto. Nihilismi on pohjimmiltaan karu ajatus, mutta kriittisesti harrastettuna se antaa meille avaimet käsitellä niitä asioita, jotka ovat aidosti meille itseisarvoisen tärkeitä. Terve nihilismi auttaa myös kriittisessä ajattelussa. Välillä on kyseenalaistettava kaikki, jotta välttyisimme dogmatismilta, ja tähän myös populaarikulttuuri meitä opastaa. Kriittinen ajattelu ei johda epämoraalisuuteen. Ajatus siitä, että ihmisen moraalit on pönkitettävä dogmaattisilla arvoilla, on ihmisen aliarvioimista. Juuri ihmisen altistaminen maailman järjettömyydelle synnyttää sitä kriittistä ajattelua, joka myös vahvistaa moraalit.

Nihilismi taiteessa

Puhtaimmillaan taiteessa nihilismiä kuvastavat dadaismi ja absurdismi. Itse nimityskin dada – joka ei tarkoita mitään - pyrkii poistamaan taiteen kaikista raameista. Se on kuitenkin itsetarkoituksellista järjettömyyden ja merkityksettömyyden luomista. Absurdiudesta huolimatta se voi pyrkiä kauneuteen järjettömyyden ja abstraktiuden kautta. Tarkoituksena on luoda jotain, mikä ei konkreettisesti kuvasta mitään. Järjettömyys on hyvä tapa kyseenalaistaa kaikkea. Se saa ihmisen miettimään, mikä on ennalta asetettua ja mikä ei. Kuten Turgenevin romaanin poika, nykyaikainkin pyrkii kiistämään aivan kaiken.

Kun ennalta asetetut arvot ja totuudet kyseenalaistetaan, päästään lähelle aitoa kauneutta, kauneutta, jota emme ole oppineet arvostamaan, vaan kauneutta, joka on meille itseisarvo. Tämä on estetiikan puhtain muoto. Nihilismi on pohjimmiltaan karu ajatus, mutta se antaa meille avaimet käsitellä niitä asioita, jotka ovat aidosti meille itseisarvoisen tärkeitä.

Absurdismin nimissä, tässä teille ajatuksenjuoksuani:

Minä – Live in Bedroom

Aäääääää'ääääää'ääääää'ää'ä+ä'ä'ää'ääääöö. Anteeksi vain, näppäimistölläni oli jotain. Tarkalleen ottaen kirjaimen å ja ä välimaastossa. Lyhyehkön tarkastelun jälkeen totesin, että sen on oltava kahvia. Hetki pieni, haen santsikupin...

... Mihin jäinkään. Aivan! En mihinkään. En yhtään mihinkään. En jäänyt edes istumaan. Ainut mikä jäi oli Count Basie – Live in Newport. Ja sekin jäi jo 1957. Pöytä hajosi pölyksi maton alle. Näppäimistö takertui sormiini ja tekstistä tuli bigband joka hilpeästi seuraa Basien ohjausta. Onko pakko kirjoittaa. Vasen aivopuoli jatkaa, oikeaa ei huvita. Lester Young ottaa ohjat.

Pitääkö kirjoittaa jotain mitä vastaanottaja haluaa vastaanottaa? Jotain mitä

kuuntelija mielellään kuuntelee? Onko teksti tuomittu katoamaan pöytälaatikon synkkään poveen, mikäli lukijalla on kiire pois. Kiire jumppaan. Kiire rentoutumaan, kiire muuten vaan. Pyydän. Seisahdu. Älä tuhlaa tätä hetkeä tekemällä jotain merkityksellistä. Tämä hetki on irrallaan kaikesta; havaittavan maailmankaikkeuden ulkopuolella.

Väsytys iskee. Tutkin hetken rannettani. Se ei pitkään pidä yllä mielenkiintoani. Hieron silmiäni ja avaan ikkunan. On marraskuun kolmas, kello 16.40. Ulkona pimeää ja kylmää. Siksi avaan verhot. Näen betonia. Betonissa kiemurtelevat tummat viirut kielivät kosteudesta. Kello on 16.41 ja suljen ikkunan.

Tuijotan kahvia. Sen tummuus vie minut muualle. Sen kellertävät kuplat ovat saaristoja. Kastan siinä sokerinpalaa vain nähdäkseni oudon kapillaari-ilmion. En nauti kahvia. Se on varmaan jo kylmää. Otan sen vain itsestänselvyytenä. Jonain fyysisenä kiintopisteenä, johon ajatukseni heijastan. Se on varmaan tämä väsymys. Alan ärtyä kahville. Se vain on ja tummuu tummumistaan ja jäähtyy omia aikojaan mitään keneltäkään kysymättä. Itse asiassa kuppi alkaa pitemmän tuijottelun päätteeksi kuvottaa. Vaalean kupin suupielet ovat kuivan ruskean kahvin peitossa. Ruskeat jämät piirtävät kuvottavia noroja kohti pöytää. Pöytään on piirtynyt olympiarenkaiden ruskea hirvitys. Sen pitäisi kieliä maailman rauhaa, mutta ei, nyt se vain kuvottaa.

Laitan kirjan kahvin eteen auki ja unohdan sen olemassa olon. Siivoan sen pois kunhan lepyän. Ajatuksenjuoksu on jännä juttu. Sitä ei voi toiselle oikeastaan mitenkään havainnollistaa. On halventavaa ajatella, että yksilön ajatusmaailman voisi puristaa kaksiulotteiselle paperille. Minun tekstini ei kerro teille mitään. Ei varmaan minullekaan parin vuoden päästä. Se on kuin esiteini joka ei suostu kertomaan mikä on niin hauskaa kesken oppitunnin. Sellaista teksti joskus on.

Valtteri Moilanen

Kirkko ja jouluku

Ah, on marraskuun puoliväli, ja Stockmann on jo hukutettu välkkyviin valoihin. Jingle Bellsit sekä Winter Wonderlandit soivat tauotonta rallia kaupoissa. Tästä, jos ei jo kaamosmasennuksesta, tietää joulun ajan alkaneen ja luvalla saa alkaa miettiä tulevaa juhlaa. Lumi on vielä puuttuva tekijä, mutta sitä joutuu aina odottamaan aatonaattoon asti. Itse jaksan tuskin odottaa sitä, että saan perinteeni mukaan aloittaa Rajattoman joululevyn kuuntelun ja avata ensimmäisen luukun Fazerin suklaakalenterista.

Joulun alla saa kiirehtiä lahjojen oston, koulun joulutapahtumien (muistakaa koulun joululauluilta 18.12.) ja yleisen joulutunnelman luomisen parissa, mutta sehän on jo kaikille meille tuttua. Itse jouluaatto on jokaiselle erilainen: toisilla syödään kalkkunaa, toisilla kinkkua. Toiset käyttävät kuusen koristelussa pörrönauhaa ja toiset vain palloja kynttilöiden kanssa. Toiset käyvät joulukirkossa, ja toiset lukevat evankeliumin ruokapöydässä.

Kaikille jouluku on hieman erilaista, vaikka joulun perusta on jokaiselle sama. Sehän on läheisten kanssa juhlintaa Jeesuksen Kristuksen syntymän kunniaksi. Hetkinen – tuo kuulosti hieman oudolta. Jouluku tosiaan on kristinuskon juhla siinä missä hanukka on juutalaisten. Tosin en muista kovinkaan monen ystäväni käyneen joulukirkossa tai lukeneen jouluevankeliumia aatonjuhlassa. Toisaalta osa ystäväistäni on ateisteja, joten ymmärrän heidän joulustaan puuttuvan kristinuskon. Mutta mitä he sitten juhliivat joulussa? ”Eikö ole tekopyhää juhliä jouluku vain saadakseen lahjoja?” mietin enkä oikein tiedä, mistä ajatus kumpusi. Mieleeni tuli ajatus itsestänselvyydestä, että eivät ateistit tietenkään saa viettää jouluku, vain kirkkoon kuuluvat saavat. Jos olisin mennyt mainitsemaan asiasta ateistiystävilleni, siitä olisi varmasti syntynyt mellakka.

Mietittyäni hieman syvällisemmin päätin antaa ajatukselle ateistien joulusta mahdollisuuden. Veljeni tuli käymään Rovaniemeltä Oulussa, ja keskustelin asiasta hänen kans-

saan. Hän on eronnut kirkosta mutta tietenkin viettää joulua perheemme kanssa. Ajatus joulusta ilman häntä on aivan naurettava. Hän on aina ollut mukana, joten miksi hän ei yllättäen saisikaan viettää perheemme kanssa talvista juhlaa? Perinnettä. Sitä se on minulle ja sisaruksilleni. Käymme joulukirkossa veisaamassa Jumalan pojan syntymän kunniaksi. Katsomme lasten esittämän esityksen Neitsyt Marian matkasta Josefin kanssa pakoon Keisari Augustusta ja sitä, kuinka Jeesus-lapsi syntyy tallissa vaatimattomissa olosuhteissa. Joulukirkko ei ole minulle tai sisaruksilleni mikään uskonnollinen asia. Se on yhtä uskonnollista kuin Lumiukon katsominen aattoamuna TV:stä.

Uskonto on kadonnut joulusta ikäisteni keskuudessa. Itse en ole mikään hurskas uskovainen, mutta olen paljon seurakunnan kanssa tekemisissä isostyöni vuoksi. Kirkkojuhlat kuuluvat elämääni enää vain perinteinä, en minä jouluna Jeesuksen syntymää juhli. Mutta tuohan kuulostaa tutulta! Eivät vain ateistiystäväni, mutta myös kirkkoon kuuluvat tuttuni sanoisivat juuri samaa. Tämä on hämmentävää. Vietämme juhlaa tietenkin sen vuoksi, että se on perinne, mutta mitä muuta? Miksi me annamme jouluisin toisillemme lahjoja? Eihän meillä varsinaisesti ole mitään syytä sellaiseen. Olemme taitaneet unohtaa kokonaan jouluperinteiden alkuperäisen merkityksen.



Joulu on osittain peräisin germaanien juhlasta yule. Sitä vietettiin milloin joulukuussa, milloin tammikuussa jo 300-luvulta asti noin kahden viikon ajan juoden ja juhlien. Yulea juhlittiin pimeän väistymisen kunniaksi, kun päivät alkoivat pidentyä taas. Myös joulukuusi kuului yuleen, kun puita alettiin koristella lyhdyillä ja värikkäillä esineillä tuomaan lisää valoa sekä iloa kaamokseen. Lahjojen antaminen taas tulee muinaisesta rooma-

laisesta saturnalia-juhlasta, joka pidettiin nimensä mukaisesti Saturnuksen kunniaksi. Syyskylvöt oli hoidettu, ja oli aika juhlia. Juhliminen sisälsi vierailuja ystävien luona, syömistä, juomista, pienten lahjojen antamista ja yleistä hauskanpitoa. Juhlan erikoisuutena oli ihmisten roolien kääntyminen pääläelleen: kansalaiset vaihtoivat toogansa tavallisen kansan käyttämiin yksinkertaisiin asuihin, kaikki käyttivät vapautettujen orjien tunnusmerkkinä toiminutta pileus-lakkia, orjilla oli lupa arvostella isäntiään, ja he söivät näiden kanssa yhteisen illallisen. Orja osuutta lukuun ottamatta kuulosti aivan meidän tutulta joululta.

Kirkko halusi kuitenkin laittaa tällaisille pakanajuhlille lopun, ja siksi se sijoittikin Jeesuksen syntymäjuhlan juuri joulukuun 25. päivälle. Tosiasiassahan Jeesuksen uskotaan syntyneen keskikesällä, mutta siitäkään ei ole varmuutta. Kristityt välttivät Kristuksen syntymäpäivän juhlimista kauan, sillä oli pakanallista juhlia jonkun syntymäpäivää. Vaikka joulusta onkin merkintöjä jo hieman ennen 400-lukua, joulusta saapui Eurooppaan vasta 800-luvulla. Sitä ei juhlittu silloinkaan vielä merkittävästi ja 1600-luvun puolessavälissä puritaanikuningas **Oliver Cromwell** pisti joululle lopun. Vasta 1800-luvun alussa joulusta alkoi muokkautua meidän tutuksi juhla, jolloin myös **Charles Dickensin** *Joulukertomus* julkaistiin.

Jouluhan on nykyään enimmäkseen vain kaupallinen juhla. Siksi se on niin suuri osa elämäämme kerran vuodessa, vaikka emme uskoisikaan Jeesukseen tai Jumalaan. Monet ovat kritisoineet joulua materialistisuudesta, mutta mielestäni lahjat ovat mukava palkka siitä, että olemme jaksaneet taas toisen vuoden tätä pimeää ja kylmyyttä. Enkä sano tätä vain siksi, että haluaisin paljon lahjoja tänä vuonna, vaan siksi, että jotkut lahjat pysyvät kanssamme kymmeniä vuosia. Osa saattaa joutua roskiin tai makeisiin suihin, mutta usein jokainen saa edes sen yhden ihana lahjan, joka kestää. Minulla on vieläkin kymmenen vuotta sitten saatu pehmohauva kanssani sängyssä joka yö.

Tätä kolumnia kirjoittaessani ja taustatutkimuksia tehdessäni huomasin oman hölmöyteni ajatellessani, että joulusta on vain kirkkoon kuuluvilla. Itsehän juhlin joulusta aivan samasta syystä kuin veljenikin; koko perhe kerääntyy kokoon ja saamme taas hetken hengähtää arjen huolista. Jouluna rauhoitutaan ja vietetään aikaa ystävien ja niiden sukulais-

ten kanssa, keitä tulee harvoin tavattua. Minähän tässä tekopyhä olen, kun olisin vaati-
massa uskoa, että joulua saisi viettää. Ilokseni siis kantani muuttui ennen kuin ehdin aihe-
uttaa valtavaa vahinkoa suurella suullani. Kaikki saavat juhlia keskitalven juhlaa ihan
vain juhlimisen ilosta, kuten minäkin teen. Hyvää joulua kaikille! :)

Aliisa Kangas

8 Teesiä pakkoruotsin puolesta

Pakkoruotsi puhuttaa vuodesta toiseen. Joillakin alueilla Suomessa ruot-
sin kieltä todella tarvitaan, mutta joillakin alueilla sitä ei näe eikä kuule
kuin koulun penkillä. Onko ruotsin kielen asema jatkossakin turvattava
pakollisella oppimäärällä, vai olisiko sitä jo syytä muuttaa? Tässä kahdeksan
syytä, miksi mielestäni pakkoruotsi pitäisi säilyttää.

1. Pakkoaineet

Pakkoruotsin lisäksi Suomessa opiskellaan muun muassa pakkohistoriaa, pakkoenglantia
ja pakkomatematiikkaa. Näitä pakkoaineita ei ole säädetty turhan vuoksi, vaan on laskel-
moitu niiden tuovan ihmisille hyötyä elämässä. Eri aineiden pakollisella opiskelulla, jota
myös peruskouluksi kutsutaan, turvataan kaikkien kansalaisten tasavertaiset mahdolli-
suudet elämässä. Kukapa teini nyt opiskelisi vapaaehtoisesti ruotsia, tai kuka ylipäätään
ymmärtäisi käydä koulussa?

2. Ruotsinkielinen vähemmistö

Suomi on kaksikielinen maa, ja Suomessa on iso ruotsinkielinen vähemmistö, jonka palve-
lunsaanti omalla äidinkielellään on turvattava. Tätä ei ehkä näin Oulussa asuessa ymmär-

rä, mutta varmasti jokainen olisi kiitollinen edes vähäisistä ruotsin kielen taidoista, jos pitäisi muuttaa esimerkiksi työn perässä ruotsinkieliselle alueelle. Ilman ruotsin kielen osaamista työtä on hyvin hankalaa saada rannikkoseudulta ja pääkaupunkiseudullakin siitä on suuresti hyötyä.

3. Kulttuurien ihon alle

Kieli on aina tärkeä osa kulttuuria, ja sen osaajat pääsevätkin tutustumaan kulttuuriin pintaa syvemmältä. Eri kulttuurien ymmärrys tietenkin korostuu koko ajan globalisoituvassa maailmassa. Kysynnän lisääntyessä eri kielten osaajienkin määrän tulisi kasvaa eikä kutistua.

4. Sijainti

Ruotsi sattuu olemaan Suomen naapurissa, ja näin ollen Ruotsi on meille erityisen tärkeä kumppani. Suomen ja Ruotsin yhteistyö varmasti hyödyttää molempia osapuolia. Miksi emme vaalisi ruotsin kielen osaamista, kun se antaa Suomesta vain positiivista kuvaa länsinaapurimmme?

5. Neljä kärpistä yhdellä iskulla

Ruotsin kielestä ei tietenkään ole hyötyä vain Ruotsin vierailulla,, vaan myös Norjassa, Tanskassa, Islannissa ja jopa Saksassa. Pohjoismainen yhteistyö on vahvaa, ja tulevaisuudessa se todennäköisesti tulee vain tärkeämmäksi. Yhteisen pohjoismaisen kielen käyttö antaa lisäarvoa yhteistyölle. Pohjoismainen yhteistyö ei rajoitu vain päättäjiin vaan ojentaa kätensä myös tavallisille kansalaisille. Hyvä esimerkki tästä on monien suomalaisten työntekijöiden lähtö Norjaan työmarkkinoille. Valitettavasti moni ei voi lähteä liian vähäisten ruotsin kielen taitojen vuoksi.

6. Ruotsin helppous

Usein kuulee ruotsin olevan vaikea kieli, ja pakkoruotsin poiston puolestapuhujat haluaisivatkin siksi korvata ruotsin kielen opiskelun jollain muulla kielellä. Verrattuna moniin muihin kieliin, kuten saksaan, ranskaan tai venäjään, ruotsi onkin lastenleikkiä. Kirjaimet

ovat yhtä lukuun ottamatta samat, sanastossa on suomen kanssa yhtäläisyyksiä, kielioppi on suhteellisen yksinkertaista, eikä ääntäminen ymmärrettävästi tuota suomalaisille suuria vaikeuksia. Ruotsin helppous piiloutuukin usein englannin helppouden taakse. Median ansiosta nyky-Suomessa oppii englantia kuin itsestään, mutta ruotsin ja muiden kielten eteen on oikeasti tehtävä jotain. Onneksi ruotsin opiskelua, toisin kuin monien muiden kielten opiskelua, voi itse helpottaa esimerkiksi seuraamalla kotimaista ruotsinkielistä mediaa.

7. Englanti vastaan muut kielet

Englannin kielen osaaja selviää hengissä melkein missä päin maailmaa tahansa, mutta entä jos tavoitteet ovatkin pärjäämistä korkeammalla? Suomalaisetkin arvostavat maahanmuuttajia, jotka opettelevat suomen kielen eivätkä vain yritä selviytyä englannilla. Kielen opiskelu on samalla kunnianosoitus kulttuuria kohtaan, ja sen viesti, joka välittyy tässä tapauksessa suomea äidinkielenään puhuville, on todella positiivinen.

8. Itärajalla venäjä?

Suomen itäisillä paikkakunnilla on ruotsin sijaan kova venäjän osaamisen tarve eivätkä esimerkiksi nuoret saa enää juuri yhtään töitä ilman venäjän kielen taitoa. Siksi onkin syytä pohtia, tulisiko siellä turhautumista aiheuttava pakkoruotsi vaihtaa pakkovenäjään. Toisaalta muutos aiheuttaisi paljon ongelmia, joihin toistaiseksi ei ole löydetty vastausta. Mihin kieliraja maantieteellisesti vedetään? Pitäisikö esimerkiksi Lapin laskettelukeskuksetkin siirtää pakkovenäjän alueelle, tarvitaanhan sielläkin laajasti venäjän kieltä? Miten meneteltäisiin, kun koululaisten perheet muuttaisivat kielialueelta toiselle ja opiskeltavaa kieltä pitäisikin vaihtaa lennosta?

Oona Tuominen

Eräs sattumus ja muutama ajatus naiseudesta

Omanarvontuntoni koki suuren kolauksen tänä marraskuuna, kun joku minulle täysin tuntematon nainen huikkasi minulle kuin ohimennen kävellessäni tavallisen arki-iltana Kampin metroon: ”Miltä tuntuu huorata täällä Suomessa?” Törkeää! Olin järkyttynyt enkä osannut vastata. Minuun kohdistunut kommentti ei ollut ensimmäinen Helsingissä oloni aikana, ja se sattui. Tuohtumuksen minussa sai kuitenkin aikaan se, että samana iltana eräs toinen nainen tuli Sörnäisissä luokseni ja alkoi huoritella minua ilman minkäänlaista syytä. En tälläkään kertaa osannut enkä uskaltanut sanoa mitään. Tapahtuneen jälkeen aloin kuitenkin miettiä asiaa tarkemmin ja minua todellakin alkoi kuvottaa. Naiseuttani ja oikeastaan ihmisarvoani naisena oli loukattu pahimmalla mahdollisella tavalla, huorittelemalla.

Etenkin minua ihmetytti ja oikeastaan suututti se, että molemmat huorittelijat olivat itse naisia. Mitä naiseuden petteureita ja häpäisijöitä he itsestään tekivät kutsuessaan toista naista tuollaisella vastenmielisellä nimityksellä! Eikö naista sukupuolena ole alistettu miesvaltaisessa yhteiskunnassamme jo aivan tarpeeksi? Voisi luulla – mutta ilmeisesti aivan turhaan – naisten kunnioittavan toisiaan edes sen verran, etteivät solvaisi toisiaan moisilla kuvottavuuksilla. En tarkoita, että meidän kaikkien naisten, beauvoirilaisittain ”alistettujen ja sorrettujen, toisen sukupuolen edustajien”, täytyisi nousta barrikadeille vastustamaan miehiä ja miesvaltaista maailmaamme – vaikka sehän olisi enemmän kuin mainiota – vaan lähinnä ihmettelen naisten keskinäisen solidaarisuuden puutetta. Itse ainakin tahdon, että minua kunnioitetaan, ei pelkästään naisena vaan ihmisenä.

Prostituutio on asia erikseen, eikä huoraksi haukkumisella ole yleensä mitään tekemistä sen kanssa. Toki tuosta marraskuisesta sattumuksesta voisi ajatella, että ne olivat vain sanoja, jotka joku ajattelematon ihminen vain ”heitti”, mutta minusta kyse on paljon muustakin. Se, että huorittelua pidetään millään tasolla ”hyväksyttävänä”, tai se, että sitä ylipäätään tehdään, kertoo yhteiskuntamme arvoista.

Vaikka sukupuolten välinen tasa-arvo lisääntyy jatkuvasti, ainakin Suomessa, ja lähes joka alalla pyritään sukupuolineutraalisuuteen, niin selvästi ajatusmaailmoissamme on vieläkin jotain seksististä, ja se nostaa aina silloin tällöin päätään, aivan huomaamattomasti tosin. Juuri se on järkyttävää ja pelkästään vastenmielistä. Huoraksi kutsuminen on ainakin minusta kamalinta ja ruminta, mitä naiselle voi sanoa. Miehillähän ei ole mitään vastaavaa, yhtä alentavaa nimitystä, yllätys, yllätys!

Ennen kuin naisia alentava puhe on loppunut, ei mielestäni sukupuolten välinen tasa-arvo voi toteutua, millään tasolla. Ainakin itse päätin kaksi kertaa huoraksi kutsutuksi tulemisen jälkeen, etten aio niellä enää ainuttakaan sellaista sanaa, en vain kykene, sillä se kuvottaa minua niin paljon! Eikä mielestäni kenenkään naisen tarvitse. Eläköön naiseus, eläköön mieheys, eläköön tasa-arvo!

Luulen, että minua haukkuneet naiset olivat vain katkeroituneet elämäänsä, ehkä myös naiseuteen. Ehkä annan heille sen anteeksi, se olisi kai solidaarisuutta.

Tässä runo heille:

Kun ihminen kyllästyy - elämäänsä

ja niin tuo katkera
naurahdus muuttuu pian
mitäänsanomattomaksi ja happameksi
vaitonaiseksi ilmeeksi kuin maito
joka alkujaan on ollut niin puhdas
suloinen ja raikas
muuttuu pöydällä seistessään
juomakelvottomaksi

- vastenmieliseksi
se odottaa
kai jonkin ihmeen
tapahtuvan tai sitä
että se kaadettaisiin viemäriin
huuhdottaisiin
tuo saastunut lasi

Deniz Kemppainen, vihainen nuori nainen

IIK!! – kauhua lissä

Vili Järvinen

lissä juhliittiin tänä vuonna kauhuelokuvan ilosanomaa jo 13. kerran. IIK!!-kauhuelokuvafestivaalia on järjestetty vuosittain loka-marraskuun vaihteessa jo vuodesta 2002 lähtien. Tapahtumapaikkana on alusta asti ollut vanha elokuva-teatteri Kino-Kulma Iin työväentalossa, tai kuten se festivaalin aikaan peittämällä t-kirjain uudelleen nimetään, Yöväentalossa. Kävin katsastamassa ainutlaatuisen menon kolmatta kertaa.

Osallistuin kaksipäiväisenä järjestetyille IIK!!-festivaalille lauantaina, sen jälkimmäisenä päivänä. Harmi kyllä tänä vuonna ei järjestetty ollenkaan yhdellä lipulla saatavaa viiden peräkkäisen elokuvan koko yön kestäväää näytöstä. Juuri siitä tuli viime vuonna suosikkini festivaalin ohjelmistossa, vaikka yhden elokuvan ajan olikin pakko nukkua pysyäkseen muut hereillä.

Marraskuun pimeät illat luovat juuri oikeanlaisen tunnelman Euroopan pohjoisimmalle kauhuelokuvafestivaalille. Yöväentaloa oli taas koristeltu itsetietoisien mauttomalla kauhurekvisiitilla, kuten asiaan kuuluu. Lipputiskin yhteydessä myytävien IIK!!-paitojen sekä syötävän ja juotavan lisäksi tällä kertaa oli järjestetty myös pieni kirpputori kauhuelokuva-dvd-levyille ja vähän -vhs-kaseteillekin. Harvinaisimmat elokuvat olivat kuitenkin tainneet kadota siitä kuitenkin jo perjantaina.

Jo edellisenä päivänä festivaaleilla käyneiden mukaan kauhua oli ehditty kokea tämän vuoden IIK!!:issä oikeastikin kahdenkin sattumuksen muodossa. Hyvin surullinen tieto oli, että festivaaleilla koko sen historian ajan uskollisesti palvellut nerokas **Edvard Munchin** *Huuto*-maalausta mukaillut banderolli oli revitty alas ulkoseinästä ja varastettu. Se oli tähän asti toiminut Iin liikenneympyrässä tehokkaana ja kauas näkyneenä mainok-

sena. Onneksi hieno kuva on jäänyt elämään festivaalin paitoihin. Festivaalin Facebook-päivityksessä kommentoitiin tapahtunutta myöhemmin lohdullisesti: ”Nyt se varmaankin koristaa jonkun iiläisen örinäbändin treenikämpän seinää. Uutta on kyllä yritetty saada aikaiseksi jo vuodesta 2011, joten sikäli tämä ei ollut huonokaan juttu...”

Toinen odottamaton käänne oli sattunut, kun tämänvuotinen erikoisnäytös oli jouduttu perumaan. Erikoisuutena oli pitänyt olla maailman huonoimpien elokuvien listoilla viihtyvän *The Creeping Terrorin* esittäminen suomenkielisen livedubbauksen kanssa. Eritäin pienellä budjetilla tehty elokuva ei alun perin sisällä kunnon ääniraitaa, ainoastaan hyvin köyhän, ymmärtääkseni vain muutaman jälkiäänitetyn repliikin sisältävän raidan. Kuitenkin livedubbaaja oli yllättäen sairastunut, jolloin elokuva oli jouduttu näyttämään täydelle salille tuolla alkuperäisellä jälkiräpellyksellä, mikä ei toisaalta varmaankaan vähentänyt camp-elämystä. Tämä uutinen oli kannaltani kuitenkin pikemminkin iloinen: olin jo harmitellut näytöksen missaamista, mutta sen epäonnistuttua festivaalin järjestäjät julkistivat säästys-shown saavan kantaesityksensä ”myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana toisaalla”.



Varastettu banderolli

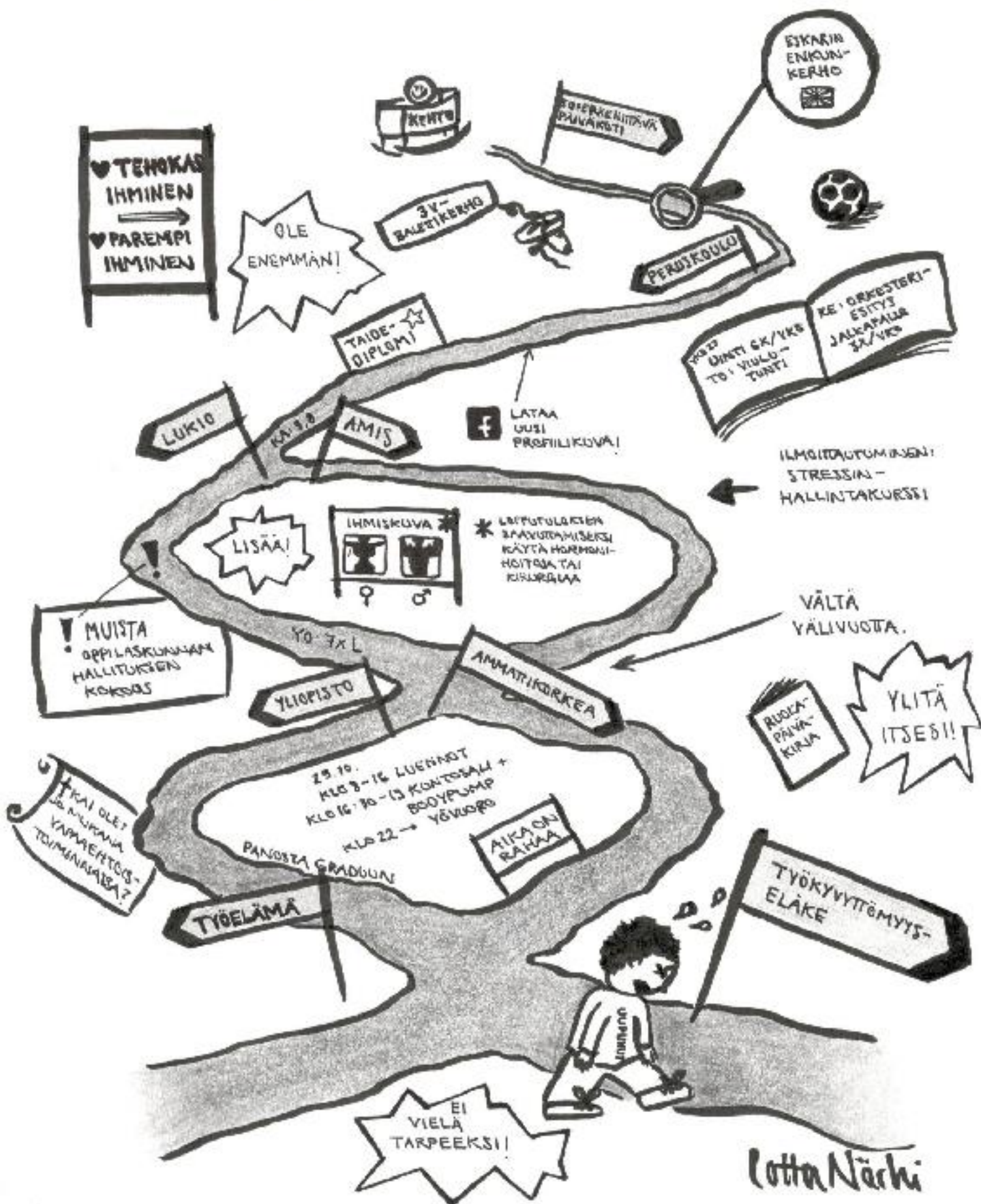
Kävin katsomassa kaksi elokuvaa. Tyyllisesti IIK!!:in ohjelmisto koostuu paljolti vanhoista B-luokan kauhuelokuvista splattereitä unohtamatta. Uutuuksia ja ”oikeasti hyviä” elokuvia näytetään järkevästi vähemmän. Katsoistani elokuvista ensimmäinen, isobritannialainen *Circus of Horrors* vuodelta 1960 edustaakin juuri tuota viihdyttävää epäonnistuneisuutta. Elokuva kertoo omituisesta plastiikkakirurgista, jolla on jonkinlainen pakkomielle epämuodostuneiden ja arpeutuneiden naiskasvojen muokkaamiseen. Erinäisten tahattoman koomisten käänteiden seurauksena hän päätyy sirkustirehtööriksi, minkä jälkeen hänen pestamiaan sirkuksen naistähtiä al-

kaa menehtyä tempuissaan yleisön edessä. Luultavasti täysin tosissaan tehty elokuva osoittautui absurdilla tavalla hauskaksi ylinäyttelyn mallisuorituksi. Katsomiskokemusta eivät häirinneet tekniset ongelmat, jotka alkoivat ensimmäisen puolen tunnin jälkeen: kahdesta projektorista toinen hajosi kesken kaiken, joten joka kela vaihdettaessa täytyi pitää parin minuutin tauko.

Toisenkin katsomani elokuvan näytöksessä ilmeni ongelma heti alkuun, kun sen filmikopiota ei saatu toimimaan. Onneksi varalla oli toimiva digitaalinen versio. Kyseessä oli saksalaisen ekspressionismin legendan ja kauhuelokuvan kehittäjän **F. W. Murnaun** ohjaama vanhaan saksalaiseen kansantaruun perustuva *Faust* vuodelta 1926. Se esitettiin mykkäelokuvakonsertissa, jotka ovat olleet keskeisenä osana IIK!-kiä jo vuodesta 2004. Niissä näytetään aina yksi mykkäkauhun klassikko elävällä musiikkisäestyksellä, eli niissä on mahdollista nähdä festivaalin vakavampaa tarjontaa. En ollut aiemmin kyseisiä näytöksiä käynytkään katsomassa, mutta kannatti käydä: **Risto Pellin** pianosäestys toi elokuvaan hienoa lisätunnelmaa ja teki katseluhetkestä erikoisen. Tässä versiossa tarinasta Mefisto-demoni lyö enkelin kanssa vetoa vanhan alkemistin Faustin sielusta. Paholainen langettaa kaupunkiin ruton, johon Faustin täytyy alkaa etsiä parannuskeinoja. Apua tuntuu löytyvän vain pimeyden voimilta, mikä on paha, sillä pelissä on hänen kuolematon sielunsa. Fantasiaa ja kauhua sekoittava elokuva pysyy mielenkiintoisena erityisesti visuaalisella ulkoasullaan luodun jännittävän tunnelmansa ansiosta. Ainoastaan yhdessä vaiheessa jännitettä syö tahallinen kevennys, koominen sekoilu jonkinlaisella hurmausjuomalla, silti onneksi vesittämättä tunnelmaa kunnolla. Merkittävää elokuvassa ovat sen tehosteet, jotka ovat ajalleen hyvin edistyksellisiä ja edelleen näyttäviä. Vaikka Faust olikin aikanaan suuri tuotanto ja Saksan kallein elokuva, ei se kuitenkaan yllä samalle tasolle kuin Murnaun todellinen kauhun superklassikko *Nosferatu* vuodelta 1922.

Vaikkei näytöksiä ollutkaan tällä kertaa läpi yön eikä vanhaa banderollia paikoillaan, IIK!-festivaali on edelleen erittäin hienosti ja asialleen omistautuneesti järjestetty pieni festivaali. Ei ole mikään itsestäänselvyys, että kotikaupungin lähellä järjestetään tällaisia erikoisuuksia.

ELÄMÄNPOLKU



Tosielämää tositelevisiossa?

Televisiion äärellä kanavasurffaillessa verkkokalvoille puskee tosi-tv-formaatteja toisensa perään. Yhdellä kanavalla teiniäidit kamppailevat arjesta lapsen kanssa, toisella pariskunta suunnittelee unelmiensa häitä, ja kolmannella seurataan rekakuskien matkaa halki jäätikön. Tositelevisiota saadaan aikaiseksi absurdeistakin aiheista, koska kysyntää on paljon ja katsojaluvut pysyttelevät korkealla. Mikä on reality-ohjelmien suosion salaisuus?

Tosi-tv:n idea ei ole uusi asia television historiassa – esimerkiksi *Piilokamera*-ohjelman ensimmäiset jaksot esitettiin jo vuonna 1948. Formaatti lienee ollut mullistava keksintö etenkin budjettiongelmissa kärsineille televisio-ohjaajille; ammattinäyttelijät ja erikoistehosteet sai unohtaa, kun ohjelma keskittyi todellisten ihmisten kuvaamiseen. Katsojat hullaantuivat, olihan kyseessä jotain ennennäkemätöntä ja jännittävää, ja pikkuhiljaa tosi-tv:n suosio kehittyi nykyisiin mittoihinsa. Paljon on muuttunut matkan varrella, ja nykyään voidaanakin pitkälti kyseenalaistaa, paljonko tositelevisiosta lopulta on todellista.

Suurin ero muiden, viihteellisten televisio-ohjelmien ja tosi-tv:n välillä on ohjelmien ”arjen” ja ”todellisten ihmisten” kuvaamisessa. *Salatuissa elämissä* Pihlajakadun tapahtumat herätetään eloon näyttelijöiden avulla, mutta *Viidakon tähtösten* ilot ja surut ovat aitoja. Tunne todellisten tapahtumien seuraamisesta on tositelevisiion valttikortti. Ihmisellä on luontainen uteliaisuus muita ihmisiä kohtaan, ja tosi-tv antaa mahdollisuuden urkkia toisten elämää tarjoten samalla televisioviihteen elementtejä. Jännitys, hauskuus ja empatian tunteet korostuvat katsojan mielessä lähes huomaamatta aina jakson onnelliseen loppuun asti.

Onnellinen loppu paljastaa, että tositelevisiossa kaikki ei ole sitä miltä näyttää. Kuvasipa ohjelma julkisperheen arkea tai nuorukaisen morsianjahtia, sarjassa ja yksittäisissä jaksoissa on mielenkiintoinen draaman kaari ja usein katsojaa tyydyttävä loppu. Vastoin käymisistä päästään aina yli, ja henkilöiden välinen dialogi on aina sujuvaa. *Unelmien poikamiehen* ei nähdä kompuroivan portaissa, ja riita morsianehdokkaan kanssa on sovittu

viimeistään jakson loppuun mennessä. Tositelevisio ”tosi” onkin oikeasti pitkälti käsikirjoitettua, moneen kertaan harjoiteltua ja viimeisen päälle laskelmoitua viihdettä, jolla luodaan illuusio oikeasta elämästä. Ero muihin, käsikirjoitettuihin televisio-ohjelmiin ei lopulta ole kovin suuri, mutta tositelevisiolla on silti oma, erityinen paikkansa lukuisien muiden televisio-ohjelmien joukossa.

Tositelevision käsitteen alle mahtuu useita alalajeja. Alankomaissa kehitetty *Big Brother* -formaatti on kirjaimellisesti tosi-tv:n alalajien isovelji. Ohjelma romuttaa yksityisyyden käsitteen ja nauraa totutun televisioviihteen kaavalle yksinkertaisella ideallaan: joukko toisilleen tuntemattomia ihmisiä laitetaan asumaan yhdessä ja heidän yhteiselonsa televisioidaan kaunistelematta. Käsikirjoituksesta ei ole tietoaakaan, ja kamerat käyvät ympäri vuorokauden taltioiden tapahtumat kaikkialla talossa – myös vessassa, suihkussa ja makuuhuoneessa. Talon elämää voi halutessaan seurata suorana lähetyksenä vuorokauden ympäri. *Big Brother*in formaatti on myyty lukuisiin maihin, ja se on vuodesta toiseen katsotuimpia ohjelmia. Se on todiste siitä, että tositelevisio ei vaadi käsikirjoitusta toimiakseen.

Ihmisillä on paitsi halu urkkia, myös verrata itseään muihin ihmisiin. Tosi-tv ja etenkin *Big Brother*in kaltaiset ohjelmat antavat vertailulle oivan vastakohtan. *BB*-talon asukkaiden sekoilua seuratessaan katsoja voi kokea ylemmyyden tunnetta: ”Minä en tekisi noin”, ”Onneksi minä en ole nolaamassa itseäni televisiossa.” Katsoja nauttii muiden vaikeuksien seuraamisesta, ja *Big Brother*in tapauksessa vaikeudet nähdään erityisen intiimillä tasolla. Tositelevisio on katsojalle pako omasta elämästä ja sukellus jonkun täysin muun koettelemuksiin. Arjen eskapismi luo vankan pohjan tosi-tv-ohjelmien suosiolle.

On mielenkiintoista, että katselun lisäksi myös tositelevisio-ohjelmiin osallistuminen on suuressa suosiossa. Ohjelmista saattaa toki olla hyötyä, esimerkiksi malli- tai laulukilpailuun osallistuja voi saada hyvän jalansijan alalle tositelevisio-avulla. Mutta mikä saa ihmisen tietoisesti pyrkimään *Big Brother*in tai vaikkapa *Jersey Shore*n kaltaisiin ohjelmiin, joissa syvin tarkoitus on juhliä, kompuroida ja riidellä televisiokameroiden edessä? Julkisuus on joillekin ihmisille elämän suuri tavoite, ja tositelevisiossa piipahtamien tekee tunnetuksi taustasta tai taidottomuudesta huolimatta. Se on osa tositelevisio-viehätystä:

kenestä vain voi tulla tähti. Tuhkimotarinoilla tunnelmointi herättää mielenkiinnon niin tosi-tv-ohjelmia kuin niiden osallistujia kohtaan.

Tositelevisio-ohjelmissa nähdään usein nuoria ja kauniita ihmisiä. Kuitenkin esimerkiksi julkisuuden henkilöstä kertova ohjelma voi olla väylä näyttää tunnettu henkilö eri perspektiivistä kuin hänet on muuten totuttu näkemään julkisuudessa. Tositelevisio-ohjelmien laaja kirjo ja lukuisat erilaiset formaatit ovat luoneet tosi-tv:stä televisioviihteen osa-alueen, joka tarjoaa jokaiselle jotakin. Ohjelmatarjontaa löytyisi miehille ja naisille, nuorille ja vanhoille, mutta silti tositelevisioon katseluun liittyy tietty kritiikki. Tositelevisio ei varsinaisesti loista televisioviihteen älyllisimpänä tai laadukkaimpana kategoriana mutta tarjoaa kuitenkin sopivan kevyttä ajankulua, joka ei vaadi turhaa aivotoimintaa.

Tositelevisio on usein tietynlainen salainen pahe: harva virkamies kehtaa myöntää nauttivansa Big Brotherista tai harva lukiolaistyttö katsovansa Rekkakuskit jäällä-ohjelmaa. Se ei haittaa – tositelevisioon suosio on ja pysyy vahvalla pohjalla, vaikka sen tarjontaa ei banderollit hulmuten fanittaisikaan.

Maria Muilu

AURINGONNOUSUSTA TRUMPETEIN FINAALIIN

Oulu Sinfonian konsertti *Fanfaari syksylle* Madetojan salissa torstaina 11. syyskuuta 2014 klo 19. Vieraana norjalainen trumpettisolisti Tine Thing Helseth ja johtajana Oulu Sinfonian ylikapellimestari Johannes Gustavsson.

Konsertti alkaa **Carl Nielsenin** *Helios*-alkusoitolla, kun täydellisestä hiljaisuudesta alkaa kuulua hiljalleen voimistuva kontrabassojen muhkea ääni, johon vähitellen liittyy omilla melodioillaan koko orkesteri, kuin Aurinko nousisi taivaanrannan takaa. Vaskipuhaltimekset soittavat ajoittain komeita fanfaarimaisia kuvioita, joita jouset tukevat säästyksellään. Loppua kohden soitto hiljenee vähän kerrassaan soitinryhmä kerrallaan, kunnes jäljellä on vain muutama alttoviulu, joiden ääni lopulta hiipuu kokonaan ja päivä painuu mailleen.

Bent Sørensenin Trumpettikonsertto esitettiin nyt ensimmäistä kertaa Suomessa, solistina **Tine Thing Helseth**. Konserton ensimmäisessä osassa sordinoitu trumpetti nousee ajoittain esiin orkesterin melodioiden keskeltä, orkesterin soittajat hyräilevät ja hierovat käsiään, ja taustalta voi kuulla myös hiekkapaperin suhinaa. Juuri ennen ensimmäisen osan loppua trumpetti pääsee kunnolla esille mutta hukkuu sitten orkesterin ääniin. Toisessa osassa kuullaan unelmoivia melodioita ja erilaisia napsahduksia ja kilinää. Soolotrumpetti soittaa taidokkaasti korukuvioiden kaltaisia sävelmiä, ja jousisoittimet leikittelevät erilaisilla soittotavoilla. Konserton kolmannessa ja viimeisessä osassa trumpetin onnistuu lopultakin murtautua vapaaksi ja se pääsee soittamaan sooloaan vain konserttimestarin säästyksellä. Solisti Tine Thing Helseth onnistuu konsertossa erinomaisesti, ja soittoa oli ilo kuunnella.

Haydnin *Es-duuri Trumpettikonserton* ensimmäisessä osassa, *Allegrossa*, trumpetilta on fanfaarimaisia aiheita ja erilaisia intervallihyppyjä sekä trillejä, soitto on iloista ja kepeää ja orkesteri säestää solistia. Konserton toinen osa, *Andante*, on laulava ja hitaampi, soolotrumpetilta on paljon kromatiikkaa ja komeita melodioita alarekisterissä. Teemassa on aistittavissa hieman surullisia piirteitä. Konserton viimeinen osa, *Allegro*, on taas fanfaari-

mainen, ja trumpettilla on oktaavihyppyjä ja trillejä sisältävä ikioma soolohetki. Orkesterilla on mielenkiintoisia yksityiskohtia ja melodioita.

Illan viimeisenä teoksena esitetään **Ludwig van Beethovenin** *Leonore-alkusoitto nro 3 C-duuri*. Alun synkkyydestä nousevat huilujen kirkkaat äänet, tema vaeltaa mollissa kunnes trumpettien merkki kaikuu muun soiton yli ikään kuin kertoen pelastuksesta. Lopussa tema vaihtuu duuriin kuin juhlistaakseen kunniakasta pelastumista. Orkesteri soitti loistavasti koko konsertin ajan ja Tine Thing Helseth teki huikean suorituksen solistina. Konsertti oli kokonaisuudessaan hieno ja henkeä salpaava elämys.

Riina-Kaisa Autti

Madetojalle menestystä merkittävässä tietokilpailussa

Vili Järvinen

Maanantaina 8.12.2014 tehtiin historiaa, kun ensimmäistä kertaa Madetojan musiikkilukion kasvatit voittivat Baaripähkinä-tietovisassa. Kyseessä on maanlaajuisesti järjestettävä useita yleissivistyksen osa-alueita mittaava maanantaisin seitsemältä illalla järjestettävä visa, jota Oulussa järjestää Snooker-baari.

Voittajajoukkueeksi selvisi pitkän hikoilun ja otsienkurtistelun jälkeen entisistä ja nykyisistä madetojalaisista koostuva Ossien kuningas. *Taistelu-Jaska*-videoiden Ossi-hahmosta sekä Radiohead-yhtyeen *King of Limbs* -albumista syntyneestä symbioosista nimensä saanut joukkue on osallistunut visaan jo vuoden alusta saakka, lähes koko visan ajan. Kilpailu on otettu tosissaan: jos joku jäsenistä ei pääse paikalle, hankitaan tuuraaja. "Ossit" onkin siis eittämättä yksi aktiivisimmista joukkueista. He eivät kuitenkaan olleet päässeet kuin kerran toiseksi, kerran kolmansiksi sekä kerran "lucky losereiksi" koko vuonna, ennen kuin nyt ensimmäinen sija viimeinkin tuli.

Eikä voitto ole Snookerin visassa mikään itsestäänselvyys. Kilpailuun osallistuu Snookerin alakerran täydeltä hyvin eri-ikäisiä viisihenkisiä joukkueita, joita on paikalla joka kerta lähemmäs kahtakymmentä. Kilpailu käsittää kolme kierrosta, joista toisella ja kolmannella on mahdollista pelata riskipeliä laittamalla rasteja tieto- ja supertietoruutuihin. Lisäksi kysymykset on poimittu aina mitä erilaisimmista aihepiireistä, kuten ajankohtaisaiheet, kulttuuri, historia, tiede ja urheilu.

Ossien kuninkaan jäsenet olivat tietysti voitosta kuultuaan onnesta sijoiltaan. Vaikka he olivatkin sopineet lähtevänsä euroille heti, kun ensimmäinen sija saavutetaan, he ovat niin tunnollisia, että siirsivät voitonjuhlat hamaan lähitulevaisuuteen ja lähtivät muihin velvollisuuksiinsa. Palkinnoksi saadut ison oluen kattavat lipukkeetkin päätettiin säästää ensi maanantaihin.

Mikä sitten on "Ossien" voiton salaisuus? Monipuolinen eri aihepiirien seuraaminen tietysti mutta varmasti myös lukiolaisuus. Sanotaan, että ihminen on viisaimmillaan juuri ylioppilaskirjoitusten jälkeen, mikä voi olla totta. Mutta mikä on varmaa, on se, että elämässä pärjää, kunhan tuntee **Ice-T**:n oikean nimen, Dr. Housen etunimen, undulaattien alkuperämaanosan, ratsastuksen terminologian sekä 95 E 10 -benssiinin viimevuotisen litrahinnan kolmen desimaalin tarkkuudella.



Soi kunniaksi



Bridge Over Troubled Water -konsertti

Pyhän Luukkaan kappelilla lauantaina 6.9.2014 klo 19–20

Valonsäteet heijastuvat ikkunan läpi odotellessani konsertin alkua. Pikkuhiljaa sali alkaa täyttyä asiallisesti pukeutuneista ihmisistä. Rento puheensorina täyttää kappelin, ja tunnelma käy odottavaksi. Itse katselen kappelia ja sen etuosaa, jonne soittimet on tuotu jo valmiiksi. Konsertti toimii vähäisellä soitinmäärällä, sillä edessä on piano ja kaksi erilaista kitaraa. Tähän mennessä sali on täyttynyt täyteen eri-ikäisistä ihmisistä. Kellon ollessa 18.59 salissa vaietaan.

Esiintyjät saapuvat saliin tasan kello 19 raikuvien aplodien saattelemina. **Antti Annola** asettuu pianon taakse ja **Heikki Ruokangas** kitaraan. Konsertti alkaa vahvasti haluttuun otetulla kitarasoololla, josta moni tunnistaa kappaleen *Soi kunniaksi luoja*. Hetkellisen soolon jälkeen vahvoina mukaan tulivat piano ja laulu. Molemmat esiintyjistä leikittelevät musiikin kanssa, eikä yleisö jää kylmäksi. Ensimmäisen kappaleen jälkeen esiintyjistä juomaa, miten he eivät enää jännitä. Toisessa kappaleessa tasainen alku ja laulajan leikittelevä laulutyyli luovat keveän ja eheän kokonaisuuden. Kyseisen kappaleen aikana huomaa sen, kuinka hyvin soittaja ja laulaja tekevät yhteistyötä, sekä sen, kuinka hyvin inspiraatio sujui tältä kaksikolta

Kappaleen loputtua Annola toivottaa kaikki tervetulleiksi ja sanoo olleensa iloinen, että näin moni oli päässyt paikalle. Hän kertoo vähän kappaleiden taustaa ja siitä, miten päätyi aloittamaan konsertin jazz-tyyliin muutetulla virrellä. Kun seuraava kappale kajah-
taa, moneen iskee kaiheus. *Well it goes like this the fourth, the fifth the minor fall and the major lift the baffled king composing hallelujah.* Tässä kappaleessa oli tunnetta ja latausta. Soitto ja laulu sulivat yhdeksi mestari kappaleeksi. Moni yleisössä herkistyi, ja kyyneleitäkin oli havaittavissa. Tämän jälkeen Annola esitteli itsensä ja Ruokankaan.

Yksi esitetyistä kappaleista oli ylitsepääsemättömästi paras. Siinä leikiteltiin yleisön kuulon kanssa ja esittäjät irroittelivat. Kitaristi on ollut koko konsertin ajan uskomattoman hyvä ja laulaja laadukas. Loppuun asti laulu oli tasokasta soiton kanssa ja tunnelma oli rentoa ja miltei käsin kosketeltavaa. Viimeisen kappaleen ja suurten aplodien jälkeen artistit poistuivat hymyissä suin lavalta.

Kun he palasivat, sain mahdollisuuden kysyä muutaman kysymyksen. Kysymyksiä kysyessäni huomasin artistien jännittävän tilanteessa miltei yhtä paljon kuin esityksessä. Siitä johtuen vastaukset jäivät ilmeisesti tasolle *jännitti ja ihan hyvin*. Lähtiessäni pois esiintyjät jäivät kuuntelemaan vielä kiitoksia muilta kuuntelijoilta. Itse pohdin konserttia vielä kotona illalla ja päällimmäisenä tunteena oli hyvä tunne ja fiilis.

Markus Hopia

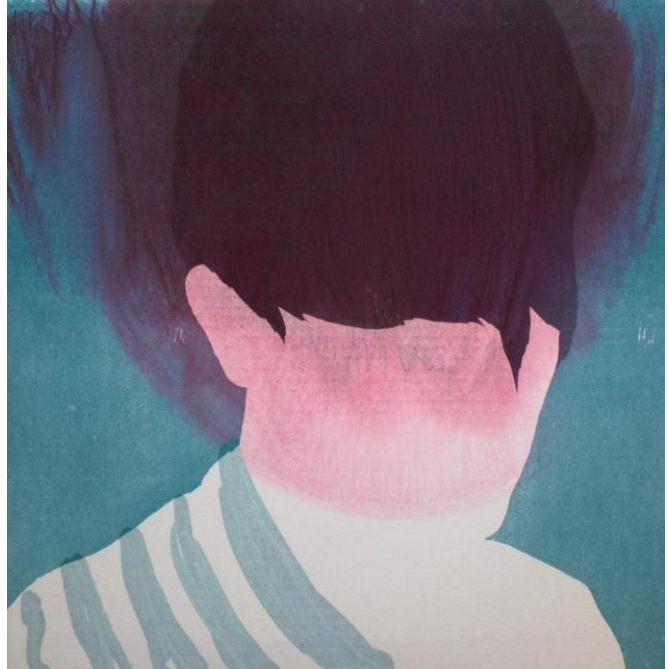
Kasvoton tunne

Ari Pelkosen teoksissa *Red Hair* (2009) ja *Half Light* (2011) on molemmissa synk-
kä ilme, joka vetoaa katsojaan herättäen tunnekokemuksia. Minimalistinen vä-
rien käyttö kiinnittää huomion teoksen keskipisteissä oleviin kasvoihin. Sil-
miinpistävää on teoksien dramaattisuus, joka nousee esiin yksinkertaisten elementtien ja
tehokeinojen avulla.

Molemmat teokset esittävät ihmishahmoa, joka on kuvattu hartioista ja kaulalinjasta ylöspäin. Huomio keskittyy teoksissa esitettyihin kasvoihin, jotka on molemmissa sommiteltu kuvan keskelle. Red Hair -teoksen henkilön kasvot ovat kääntyneet hieman oikealle, ja hänen kasvonsa jäävät kokonaan ohuen punaisen värikerroksen taakse. Half Light -teoksen henkilö on kaartanut katseensa ylös kuvan vasempaan kulmaan. Hänen katseensa on kohti varjoa ja pois kuvan etualalta, mistä kertovat teoksen vasemmalle painottuva varjostus ja runsas, tummien värikontrastien käyttö. Katsoja ei kohtaa henkilöiden katsetta eikä pysty määrittelemään heidän ilmettään tai todellisia kasvonpiirteitään. Henkilöt tuntuvat välttelevän suoraa katsekontaktia. Toisen pää on jopa alistuneen oloisesti alaviistossa, toisen epämukavan näköisellä kaarella yläviistoa kohden. Kumpaakaan heistä ei ole esitetty voimakkaana tai edullisesti, vaan heistä välittyvät pikemminkin haavoittuneisuus ja pelko kohdata katsoja.

Pelkonen on käyttänyt töissään yhdistävänä tekijänä värikontrasteja ja kummassakin kahta vastaväriä, Red Hair -teoksessa punaista, sinistä sekä valkoista ja Half Light -teoksessa mustaa, valkoista sekä sinistä. Pelkosen pintatyöskentely kuitenkin poikkeaa töissä. Half Light -teoksessa hän on käyttänyt tekniikkaa, joka luo varjojen ja valojen kontrastit koviksi, revityn oloisiksi. Hahmon oikean silmän varjo on kuvattu arven kaltaisena: sininen sävy on rikkonainen valkoisella pohjalla ja jatkuu luonnottomasti hahmon poskea pitkin koko kaulan pituudelle. Epämääräinen varjo tuo mieleen haavoitetun tai rikkonaisen ihon, joka voisi olla seuraus väkivallasta tai tapaturmasta. Hahmon vasen puoli on painautunut kokonaan varjoon aivan kuin iskun tai kivun voimasta. Teoksen vasemmassa reunassa on valkoinen kaistale, joka on epäsymmetrinen ja horisonttiviivassa kuin muut teoksen värivedot ja varjot. Vaikka tummaa pohjaa vasten kaistale voisi tuoda valoa tai keveyttä, vaikutus on päinvastainen. Vaalea väriskaistale taipuu uhkaavasti kohti henkilöä ahdistuen tätä hieman oikeaan kuvakulmaan. Lopulta hahmo jää vielä syvemmälle varjoihin, ja väriskaistale luo seinämän kaltaisen kiilan teoksen yleisilmeeseen.

Teoksessaan Red Hair Pelkonen käyttää pehmeämpiä tekniikoita, jotka tekevät teoksesta inhimillisemmän ja helposti lähestyttävämmän. Henkilön silmät ovat peittyneet kasvoja varjostavien hiusten taakse, ja koko kasvoja peittää punainen usvamainen pilvi. Hahmon kasvot ovat piiloutuneet niiden taakse, ja vaikutelma on tukahdutettu. Värimaailma on molemmissa teoksissa kylmä, ja vaaleat kohdat tuovat teoksiin raikkauden sijasta kalman kalpeutta, aivan kuin henkilöiden veri olisi seisahtunut ja he olisivat patsaita tai elottomia. Pelkosen teokset henkivät luonnottomuutta ja kipua: Red Hair -teos passiivista, henkistä väkivaltaa ja alistumista, Half Light -teos rajumpaa ja fyysisempää kipua, joka raapaistujen sivellinvetojen avulla säteilee tuskaa myös henkilön rintalastan kohdalle, sydämen paikalle.



Pelkonen on riisunut teostensa hahmot kaikista piirteistä, jotka voisivat kertoa henkilön sukupuolesta, iästä tai persoonallisuudesta. Heiltä puuttuu kokonaan persoona ja inhimillisyys, mikä saa aikaan kasvottoman ja todellisuudesta irrallisen vaikutelman. Samalla henkilöt jäävät moraalin ulkopuolelle ja jää katsojan vapaudeksi tulkita, kuka teoksessa voisi olla.

Kasvot mielletään länsimaissa tunteiden peiliksi, minkä vuoksi on paradoksaalista, ettei hahmoilla ole yhtään selkeää kasvonpiirrettä. Heiltä puuttuu myös sielun peili – silmät. Henkilöt asettuvat reaalityodellisuuden ulkopuolelle, jossa henkilön identiteetillä ei ole merkitystä. He jäävät täysin anonyymeiksi ja samalla katsojalle vieraiiksi, toivottomasti avun ulkopuolelle. Teokset haluavat nostaa päivänvaloon vaikean, inhottavan puolen ihmisissä: harvoin pysähdymme katsomaan tuntemattoman surua tai tuhoutumista silmiin ja vielä harvemmin auttamaan.

Koska teoksien hahmoilla ei ole kasvonpiirteitä, heidän tunnetilansa välittyy suoraan ja voimakkaana. Red Hair -teoksen alaspäin kääntyneet kasvot ovat merkki henkilön

oman tahdon puuttumisesta, ja punainen usva on kasvoilla kuin punastuminen. Hahmo on syyllisyydentunnon ja häpeän vallassa, koska on kätkeytynyt hiuserrosten alle. Punainen usva on kuitenkin levittäytynyt yli hänen kasvojensa rajojen, eikä hän pääse tunnettaan pakoon. Hahmo on puristanut alastensa kaaret tiukasti tyneet piirteet kerto- korkea kulma taas ylluokuu toivotto- vät yksin tunteidensa elementtejä, jotka ker- edes helpotuksesta. keskeiseksi teemak-



Light -teoksen hahmo päin kaartuvien huuliyhteen. Hahmon väärisivat kivusta ja leuan peydestä. Teoksista muus, sillä henkilöt jäävaltaan, eikä kuva tarjoa toisivat pakoreitistä tai Teokset nostavatkin seen vaikeat sosiaaliset

tunteet: häpeän ja ylpeyden. Ne kritisoivat myös tunteiden käsittelyn vähäisyyttä ja sitä, miten tunteidensa uhrin jäävät yksin ongelmiinsa, sosiaalisen yhteisön ulkopuolelle.

Suomalainen ja länsimaalainen kulttuuri on suorittamis- ja voittotavoitteinen, eikä sen kilpailukeskeisyys siedä poikkeavia tai yliherkkiä ihmisiä. Teoksissa kuuluu syrjäytyneiden ja masentuneiden ääni, kasvavat prosenttiluvut, jotka kertovat eriarvoistavan yhteiskunnan pimeimmistä puolista. Syrjäytynyt ihminen tulee muukalaiseksi, taakaksi ja harmaaksi massaksi. Vieraantunut ihminen tulee lopulta orvoksi ja tuntemattomaksi jopa itselleen, menettää kosketuksen todellisuuteen ja muuttuu kasvottomaksi.

Marja Papunen

Andy-murmelin seikkailut

Osa 1: "Andy ja Leena"

Murmelit rakastavat biletyistä. Kaikki murmelit rakastavat biletyistä. Andy, joka on murmeli, rakastaa myös biletyistä. Maailman murmeleista Andy oli kaikista kovin bilettäjä. Tämän hänen äitinsä huomasi jo Andyn ollessa vasta pikku paskahousu. Äiti kutsuikin monesti Andya leikkisästi "pikku äpäräksi, joka tanssii kohta järven pohjassa kalojen kanssa".

Kansakoulu oli Andyille erityisen vaikea. Tytöt vain härnäsivät eivätkä alkaneet konkkaamaan Andyn kanssa. Kaikki kaverit kiusasivat Andya tämän onnettomista tanssi-
liikkeistä, joita olivat muun muassa "mahtava murmeli", "moottorimaha" ja "taskupiljardi". Andy oli kuitenkin pohjimmiltaan kunnollinen, ystävällinen ja rakastava murmeli. Hän ei välittänyt muiden sanomisista, vaan niin sanotusti käänsi toisen poskensa. Hänen poskensa olivat pehmeät ja pörröiset, ja niitä Andy käänteli mielellään. Opettajien mielestä Andy oli ruma ja näytti lehmältä. Totisesti, Andyn posket olivat jumalaiset.

Vuosi 1970. Andy, omapäinen ja roteva teinimurmeli, oli matkalla koulusta kotiin. Hän pohti pienessä päässään monia asioita. Millä voittaa kauniin Leenan sydän? Millä hurmata hänen hurmaava luonteensa? Miten kertoa hänelle, että Andy antaisi vaikka äitinsä saadakseen paritella Leenan kanssa ja tehdä pieniä murmelinpenikoita? Ajatuksissaan kävellyt Andy ei huomannut edessään olevaa kaunista Leenaa, joka seisoi huulet töröllään kuin odottaen maailmanloppua. He törmäsivät ja Andyn iso pää upposi Leenaan, jonka vatsassa väliaikaisesti majailleet puolukat lensivät iloisesti ulos suusta. "Oi anteeksi!" Andy huudahti ja heitti puolukat takaisin Leenan suuhun. Leena nielaisi kuuluvasti ja punastui. He suutelivat. Pusikon takaa kuului kova kikatus, joka sai Andyn ja Leenan jalat vapisemaan. Kikatus kuului Miken, kylän pahamaineisimman murmelin, suusta. Hän oli

nähty Leenan ja Andyn herkän hetken ja uhkasi kertoa Leenan isälle tyttärensä siveettömistä toimista, jos Leena ja Andy eivät antaisi hänelle Andyn äitiä.

Leenan isä oli kylän vahvin ja äkkipikaisin murmeli, joka ei sietänyt edes tyttärensä kohdistuvia katseita kylän kiimaisilta uroksilta. Monet hyvät murmelit olivat menettäneet henkensä tehtyään moista. Andy otti isänsä vanhan metsästyskiväärin selästään ja osoitti piipulla Mikkeä, joka otti hatkat ja raapi pikaisesti kutiavaa takapuoltaan. "Sie oot ihana..." Leena kuiskasi hellästi Andyn korvaan, joka säikähti ja huusi pikaisesti yhden ärräpään. Sitten he suutelivat kiihkeästi ja harrastivat "murmelpainia", joka on veikeää katsottavaa.

Tapaus sai kuitenkin Leenan ja Andyn pohtimaan tilannettaan. Kuinka heidän palava rakkautensa voisi kestää, jos Leenan isä ei antanut siunaustaan? Millä hurmata hänen hurmaava luonteensa? Miten kertoa hänelle, että Andy antaisi vaikka äitinsä ollakseen Leenan kanssa ikuisesti? Yhdessä Andy ja Leena päättivät astella Leenan isän eteen ja keskustella asiasta, niin kuin viisaat murmelit konsanaan.

Martti, Leenan isä, voisi löytyä vain yhdestä paikasta perjantai-iltana: Tivolista. Andy ja Leena astelivat miehekkäästi baarin ovista sisään, jolloin baariin laskeutui sellainen hiljaisuus, jollaista Andy ei ollut ikinä ennen kuullut. "Ei perse, täällä on paska meno!" Andy sanoi koittaen keventää raskasta tunnelmaa. Leena pieri ja nauroi. Kuului raskasta töminää, jonka voisi aiheuttaa vain Martin kävelevät jalat. Martin kävelevät jalat ilmestyivät naistenvessasta ja lähestyivät pahaenteisesti Andya. "Tahtoisin naida tyttärenne kättä!" Andy huusi Martin jaloille, joilla ei ollut korvia. "Jos tahdot naida tyttäreni, sinun on suoritettava mahdoton tehtävä", Martti kertoi jylisevällä äänellään, joka sai Andyn pöksyt tutisemaan. "Mi-mi-mikähän se mahtaisi olla, hyvä herra?" Andy kysyi tutisevalla äänellään, joka sai Martin pöksyissä aikaan jylinää. "Tanssikilpailu", Martti sanoi ja rupesi steppaamaan. Nuo liikkeet. Nuo sulavat ja tuulenkeveät liikkeet. Maailma pysähtyi Andyn ympäriltä. Jos maassa makaisi kuollut joutsen, niin Martin tanssi saisi sen heräämään henkiin. Jos Aurinko joskus sammuisi ja lopettaisi elämän sekä Maapallolla että Kuussa, niin Martin tanssi saisi sen syttymään uudelleen. Jos universumi lakkaisi olemasta, Martin tanssi loisi uuden, paremman. Kappale oli Daruden Sandstorm, Murmelipopin virallinen lis-

taykkönen. Mutta niin kuin on kaikki kaunis loppuva, loppui Martin tanssi. Hän sai tuomareilta aplodit ja pisteet 3/5. Andy heräsi koomastaan ja keräsi itsensä lattialta. Leenan hurjasti kannustaessa Andy keikutti lanteitaan ja pyöritti pyllyään Disko Fiascon tahtiin. Hän tunsi olevansa enemmän elossa kuin koskaan ennen. Millään muulla ei ollut merkitystä kuin murmelin kauniiden raajojen vatkauksella rytmissä. Hän tiesi voittaneensa jo ennen vauhtiin pääsemistä. Hänellä oli kylän paras perse. Musiikin lakattua Martti kyynelehti, Leena hymyili ja tuomarit antoivat pisteet "saatanan hyvä 4/5". Sillä hetkellä Andy tunsi olevansa maailman onnellisin murmeli, jolle mikään haaste ei olisi liian mahdoton eikä mikään muuri liian korkea.

Seuraavana päivänä Martti antoi Leenalle ja Andyille siunauksensa. Heidän rakkautensa tulisi oleva pitkäkestoinen ja iloinen.

Oi tämän kerroin teille tällä kertaa, rakkaat lukijat, Andysta jonka tapahtumarikkaasta elämästä saisi kirjoitettua miljoonia tarinoita ja monia vitsejä. Huomisiin.

THE END

Teppo Törmä

Tanssivat sadepisarat

Odotan paikallani. Ympärilläni on hiljaista ja pimeää. Näyttää siltä kuin sade olisi kastellut minut läpimäräksi, kun sininen kohdevalo heittää valoa ylleni. Basso aloittaa hitaat ja laiskat iskunsa, jotka tunnen rinnassani. Se on huumava ja vähitellen voimistuessaan, se korvaa sydämenlyöntini. Tunnen sydämeni pyrkivän ulos minusta kuin hullu ja se saa vallan ruumiistani. Pienin sykäyksin se yrittää paeta kyl-

kiluideni vankilasta. Tuntuu kuin sisälläni olisi jokin peto. Kaikki hiljenee ja vartaloni vellostuu sykäyksien loppuessa. Pääsikö se ulos minusta? Huojun edes takaisin paikallani. Polveni tuntuvat pettävän altani hetkenä minä hyvänsä, mutta jokin estää minua tippumasta. Kaiken tämän pitäisi pelottaa minua, mutta en ole koskaan tuntenut oloani näin turvalliseksi.

Tummat hahmot ympärilläni huojuvat kanssani. Yllättävä bassonisku saa minut nytkähtämään eteenpäin kuin vieteriukkoa olisi vedetty langoistaan. Tummat hahmot muistuttavat varjoani liikkeessaan samaan aikaan kuin minäkin. Tunnen pedon rinnassani jälleen, mutta antaudun sille täysin. Se ei enää pelota minua, sillä tiedän sen syntyvän minusta.

Minä en muista, mutta käteni, jalkani, lantioni – ne kaikki muistavat. Olen kuin käärme ja melodia on käärmeenlumoojan soittoa. En hallitse vartaloani, mutta en varsinaisesti yritäkään. Nautin tietämättömyydestäni ja itsevarmuudestani. Liikkeen muuttuu hengitykseksi ja sen pysähtyessä kaikki ympärilläni pysähtyy. Jos en liiku, aika ei liiku. Siispä en pysähdy.

Mutta vähitellen kaikki alkaa tuntua tylsältä. Varjojeni liike ympärilläni muuttuu sumeaksi, enkä enää pysty tarkentamaan katsettani. Seisahdun paikalleni ja otan hallinnan vartalostani. Hitaasti nojaan päätäni taaksepäin ja annan selkäni kaareutua. Laskeudun selkä edellä maahan ja valun pitkälleni. Lattia tuntuu kovalta ja kylmältä pehmeää selkääni vasten. Yritän nousta, mutta turhaan. No, en näe mitään vikaa makaamisessakaan. Tummat hahmot jatkavat menojaan ja jään yksin. Kohdevalo sammuu, kuulen taputusta. Se kuulostaa aivan sateelta.

Aliisa Kangas

Susikoira Roi saunanlämmittäjänä

Susikoira Roi oli ollut koko ikänsä intohimoinen saunoja. Niin kauan kuin hän pystyi muistamaan, oli hän saunonut joka päivä sekä käyttänyt vapaa-aikaansa eri saunomistapoihin ja -kulttuureihin perehtymiseen. Vaikka tutuksi olivat tulleet muun muassa turkkilainen sekä intiaanien saunakulttuuri, pysyi Roin suosikkina suomalainen savusauna. Sen lämmittäminen on nimittäin rattoisinta, kun lämpiämistä odotellessa on aikaa koko päivän katsella vanhoja piirrettyjä. Kun hänelle lopulta tuli eteen uranvalinnan hetki, oli päätös selvä: hän alkaisi ammattimaiseksi saunanlämmittäjäksi.

Kuten arvata saattaa, uran ensimmäiset vuodet olivat hiljaisia. Oulusta kotoisin oleva Roi ei tuntunut oikein löytävän ihmisiä, jotka eivät itse osaisi lämmittää saunaan tai joilla ei olisi aikaa siihen. Vaikka kyseisellä alalla kilpailu ei olekaan suurta, ymmärsi Roi, etteivät kysyntä ja tarjonta nyt aivan tasapainossa ole. Siispä hän päätti lähteä kokeilemaan onneeseen jossain muualla. Järkeilyään aikansa Roi tuli siihen tulokseen, että Helsingissä asuvilla ihmisillä ei luultavasti ole aikaa saati taitoa saunan lämmitykseen ja huoltoon.

Helsinkiin päästyään Roin ura ottikin välittömästi tuulta alleen. Hän alkoi ammattitaidollaan heti dominoida koko alaa, eikä kestänyt aikaakaan, kun hänelle alettiin tarjota mitä houkuttelevimpia työtarjouksia. Roi tietenkin teki kaikki saamansa keikat mielellään ja nosti niistä asianmukaista palkkaa. Sitä mukaa kun Roin maine kasvoi, tuli myös hänen suosimastaan savusaunasta entistä suositumpi saunomistapa myös kaupunkioloissa.

Tieto tästä uudesta sensaatiomaisesta saunanlämmittäjästä kantautui myös presidentti Martti Ahtisaaren korviin. Eräänä päivänä Roi sai Ahtisaarelta puhelun, jossa tämä kertoi olevansa nimenomaan suuri savusaunan ystävä mutta olevansa aivan liian kiireinen rauhanneuvotteluissaan lämmittääkseen saunaansa itse. Kun Ahtisaari kysyi, haluaisiko Roi alkaa hänelle vakituisiin töihin, ei Roin tarvinnut kauaa miettiä. Tämä olisi hänen uransa käännekohta.

Roi jäikin presidentille pitkäaikaisiin töihin. Ihmiset ihmettelivät, kun Ahtisaarelta kantautui usein Roin huudahdus: "Pittäpä päästää vähän häkkää pois!" Helsinkiläiset eivät välttämättä olleet perillä Oulun murteen tunnusomaisista kaksoiskonsonanteista, koska heistä monet kyseenalaistamatta alan miehen terminologiaa alkoivat luulla, että sana "häkä" onkin oikeaoppisemmin "häkkä".

Edelleen Roi jatkoi tapaansa katsella vanhoja piirrettyjä lämmittäessään saunaa. Viimeisimpänä hän oli innostunut 1930-luvun alkuperäisistä Kippari-Kalle-piirretyistä. Hän inspiroitui erityisesti eräästä ensimmäisistä jaksoista, jonka lopussa Kippari-Kalle muuttaa pinaattia syötyään härän suureksi määräksi makkaroita vain lyömällä sitä oikein kovaa. Saunanlämmityspuuhissaan Roita alkoi hiukoa, joten hän päätti kokeilla, onnistuisiko moinen konsti. Hän etsi lähimmän härän, hotkaisi purkillisen pinaattia ja mojautti härkää. Ja uskokaa tai älkää – se onnistui! Roin päälle ropisi suuri määrä makkaroita, joita hän illalla hyvien löylyjen päälle Martin ja Eevan kanssa mutusteli hyvällä ruokahalulla.

Tämä uskomattomalta kuulostava tarina alkoi kiiriä suusta suuhun, ja vielä tänäkin päivänä jonkun voi kuulla päivittelevän:

"Harva härän makkaroi, niin kuin Maran Häkkä-Roi."

Vili Järvinen

Haikuja

Varpaiden alla
kylmä koivulattia
Missä mun sukat?
- tyttö 2.B

Tasa-arvoisen
alkoholilain haluun
kaljaa kaikille
- Teuvo Loman

Villasukia,
olkipukkeja sekä
piparkakkuja

Joulupukkeja
satoja Suomessakin
saduissa yksi
- Reetta A.

Megamölli on
se korvaamaton on
megamölli verraton
- nimetön

Afrikan norsut
ne lähestyvät takaa.
Haluan pakoon
- Samuel,
raped by elephants

Haikumestarit
ehkä tekee virheitä
vaan ei haikuissa
- Haikumestari

Formula pärpär
kiittääpi vauhdikkaasti
Vähänkös huimaa
- nimetön

Valkea kissa
on päällä pinkki paita
karusellissa

Kotoisin maasta
kamikazen ja geishan
oletko valmis?
- nimetön

Pipareita ja
tomusokerisia
joulutorttuja

Tonttujen juoksu
jättää jälkiä lumeen
kotipihalla
Haisen pahalle
Suihkussa on mukavaa
la la la la laa
- Morso

Oispa kaloja
Elämäni ähinät
Miksi maanantai
- ###

Hui, Karjasilta!
En kestä tätä enää
hirvee krapula.
- nimetön

Tuikkiva kuusi
Epilepsiakohtaus
Helvetin joulu
- tyttö 2.B

Maitorauhaset
rinnat ihanaiset
en arvosta, en
- nimetön

Kuivamuonatkin,
nuo yläkerran jätkät
ne kaapista syö
- Artturi-setä

African Toto

on parempi kuin Hold the

Linen versio.

- H. Woodelson

Yksi plus yksi

Derivaatan maksimi

turhauttaa kaikki

- nimetön

Oi opiaatit

Ei älkää jättäkö ei

Todellisuus yh...

- nimetön

Lumihiutale

talven vesipisara

leijaili maahan

- nimetön

Ulkona tuulee

se minua huhuilee

hiljaa kuiskailee

- Aatu osaa soutaa

Taide on rikos

Rikomme vain rajoja

Kukaan ei hyödy

Hernekeittoa

Mut ei taaskaan lähtyjä

mua v***ttaa

- MiMilttellVeig

Heräsin aamuun

Missä ovat housuni?

*****, *****, ei

- Arttu Meriläinen

Paperi loppui

täytyy pestä vedellä

pylly on märkä

- nimetön

Savua ilmassa

Tulen löydän takaani

Huumaudun savuun

- nimetön

Konsulikiepre.

Atribuutin unohdin.

Ruotsin puolitin.

- nimetön

Munakokkeli

aamalla ei onnistu

omeletti, *****

- nimetön

Onnellisuus, se

kestää vain hetken aina

loppuu kuin seinään

- abi

Kubrick todisti

Apollon kuuhuijauksen.

Illuminati.

- H. Woodelson

Ah, ikävä on

Toisaalta, ei tarvitse
opiskella –HA

- Santeri Matero

Nyt loppuu tämä

niin tekotaiteellinen

haiku-runoilu

Oon kirjoittanut

näitä puhtaaksi tunnin.

Ranteeseen sattuu... :(

- Aliisa

Palindromedaareja

Hupaisa asia, Puh

Halla iski, miksi Allah?

Neulo taas, saat oluen!

Aattoisin isi ottaa...

Pulla-gallup

Atte diat otti, "Hitto tai detta!"

Iso tupakka-akka putosi

Vihellä Hanna, anna hälle HIV

Uus' kansa! Pieru reipas naksuu

Tanu maalasi salaa munat

Dromedaari

Dromedaari on kamelien sukuun kuuluva suurikokoinen sorkkaeläin. Sitä kutsutaan myös yksikyttyräiseksi kameliksi. [Wikipedia](#)



Yläluokka: Kamelit

Taksoni: Laji

Aa, vihaa sitruksilla kallis kurtisaani ivaa

Isi Amin etevä Hannu nikottikannuun.

Riku Reipas nollakääpiö löi pääkallonsa pierukirnuun. Nakit toki nunna häveten imaisi.

Atte orava varo imuketta